

INNHALDSFORTEGNELSE MANUAL

1. INNLEDNING
2. FARGER
3. GJERDER
4. SOLAVSKJERMING
5. CARPORTER/GARASJER
6. FORHAVE
7. BAKHAVE / SKAPBOD
8. KLATREPLANTER
9. TRÆR
10. BELEGG
11. UTVIDELSE AV BALKONGER
12. SUPPLERING / ENDRING AV VINDUER
13. UTVIDELSE HUSTYPE A
14. BAKHAVE -STOR BOD
-STOR BOD M.. OVERDEKNING

innledning

Denne manualen er utvidet i forhold til opprinnelig utgave fra 1994.

Tillegget omfatter forslag til typisk utvidelse av hus i rekke, utvidelse av balkong, ny bakhagebod, og innsetting av nye vinduer.

Manualen skal være retningsgivende for alle eiere av boliger i Skårsetlia. Bare på den måten kan landsbyens opprinnelige, helhetlige kvaliteter beholdes.

Skårsetlia er helhetlig planlagt på en slik måte at helheten er ´verdt´ mer enn summen av de enkelte delene. Det er derfor viktig at alle landsbyens eiere respekterer denne helheten ved ombygging og utvidelser.

I forbindelse med søknadspliktige arbeider, skal det benyttes fagperson / firma med nødvendige godkjenninger.

Manualen skal være retningsgivende for løsning. Hvis det hersker tvil om løsningen er i tråd med manualens prinsipper, skal tegninger legges for for opprinnelig arkitekt.

div.A/hs • 04.06

BAKGRUNN

Boliglandsbyen ble i 1994 tildelt Statens Byggeskikkpris. For å ivareta de opprinnelige intensjoner som lå prosjektet og sikre de kvalitetene som danner grunnlaget for tildeling av byggeskikkprisen, har vi valgt å lage en liten håndbok til hjelp for beboerne ved bearbeiding av prosjektet. Innledningen beskriver intensjonene bak prosjektet, som en overordnet referanse for beboerne hver gang de må gjøre et valg, så som belegg i egen hage, valg av skjerming mot nabo etc. Forøvrig vises til konkrete forslag til løsninger av en del vanlige behov.

Når det gjelder løsninger på utvidelser av og tilbygg til selve boligen samt utvidelser av balkonger, må det løses i det enkelte tilfelle. Det er vårt ønske og sterke oppfordring at beboerne i slike tilfeller tar kontakt med arkitektene som vil være behjelpelige med råd og løsninger. Dette kan tilbys raskt og rimelig.

ARKITEKTENS BESKRIVELSE

Boliglandsbyen ligger høyt og fritt i Skårsetlia, en vestvendt helning like nord for Lillehammer sentrum.

Bebyggelsesplanen for landsbyen består av en senterbebyggelse som et origo med boligene omkring.

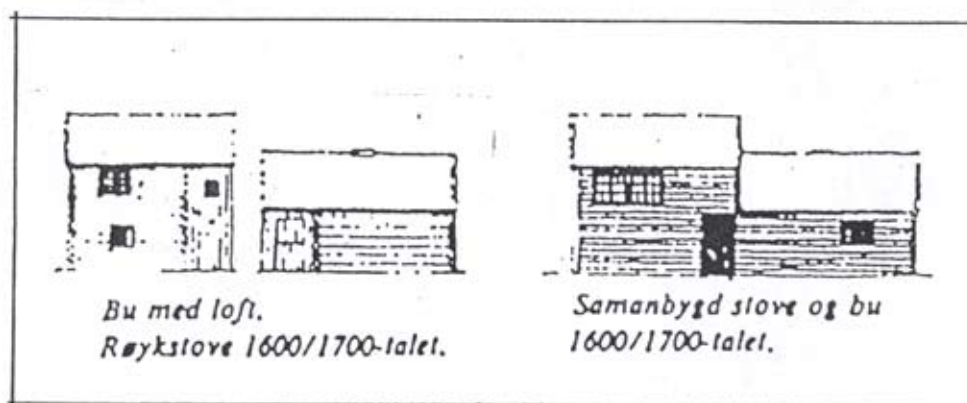
Skårsetlias karakter, med sin markerte topografi i form av flaten og lia, tilsa en løsning med varsom plassering av klare husgrupperinger i landskapet. Boligene er gruppert i to lange gater i overgangen mellom jordet og lia, med fire frittliggende tun oppe i lia.

OL-organisasjonen ønsket lange, sammenhengende husrekker som ville gi maksimal fleksibilitet m.h.t.plassering av nasjoner med ulik størrelse. Vi fikk imidlertid gjennomslag for at i denne ømtålelige terrengsituasjonen måtte husene fremstå som klare tundannelser i det store landskapsrommet. Dette sikret slektskap til eksisterende nabogård, og bygget samtidig videre på ur gammel tradisjon fra Gudbrandsdalen.

Det typiske tun fra denne delen av landet var gjerne formet som et firkanttun og med en oppdeling i inntun (som bolig) og uttun (for husdyrhold).

Studier av Gudbrandsdalstun ble derfor benyttet som referanser og grunnlag for planideer og fasadeuttrykk. De enkle, sluttede bygningskroppene uten påhengte elementer er gjennomgående fellestrekk. Inngangsparti og trapper ligger inntrukket i bygningskroppen.

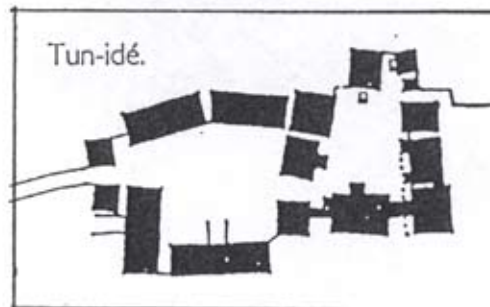
MATERIALER

OL-premissene forutsetter bruk av tre og stein som hovedmaterialer. Tre utgjør hovedmaterialet i alle fasader. Det er benyttet liggende panel i alle hovedkroppene - jfr. liggende laft- og stående panel i alle svalganger. Takene er tekket med en skifergrå plan, Zanda stein som i farge og form minner noe om ekte skifer. Det benyttes stein fra tomten i alle forstøtningsmurer.

FARGER

Utgangspunktet for fargesettingen av deltakerlandsbyen i Skårsetlia er de mørke, tjæresorte norske middelalderstuene, bebyggelsen på Maihaugen, nabogården Skårset og andre gårdstun i Gudbrandsdalen, og frodigheten i jordfargespekteret i gamle norske åkler.

Boligene er derfor beiset tjæresorte, med dekkende jordfarger i balkonger og inngangsdører, og med oljet treverk som kontrast i inntrukne partier. I tillegg er karnapper og enkelte detaljer fargesatt i jordfargene.

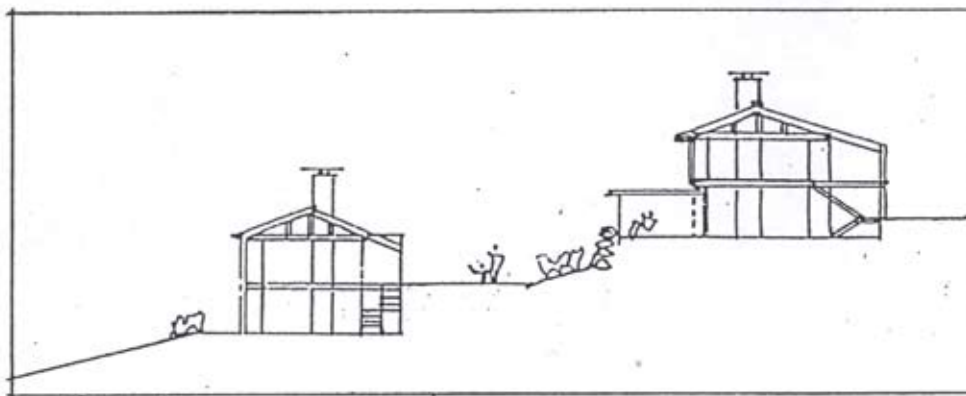

BOLIGENE

Målsettingen har vært at alle boligene skal ha privat uteareal, utsikt til Mjøsa og kveldssol.

Den tette organisasjonen rundt felles gater og tun nødvendigvis skjermede, private oppholdsarealer både ute og inne. Dette er løst ved at hustypene på nedsiden av tunet får 'svalgang' (inneholdende overdekket inngangsparti, vindfang, bad og trapp) som skjerner mot innsyn fra tunet til allrom/ kjøkken og sov innenfor.

Husene på oversiden av fellestunet har hageside mot tunet. For å sikre skjerming av disse private utearealene er de hevet opp bak steinmurer, og forhagene er delt med 'skapboder'.

Gatene, som tunene, er bygget opp av flere forskjellige hustyper tilpasset plassering, adkomstforhold og terrengsituasjon. Også her har målsettingen vært at alle boliger skal ha privat uteareal (balkong, og eller hage), utsikt til Mjøsa og kveldssol., samtidig som gaten skal fungere som et uformelt, sosialt møtested.

I motsetning til tunene er bolig gatene kjørbare, med parkering som en kombinasjon av bilen til døren og i flere, mindre felles carport- og garasjeanlegg. Bilen får det dårligste belegget (grus) mens gående, syklende, barnevogner får fast belegget etter prinsipp for 'miljøprioritert gjennomkjøring' (MPG).

UTTRYKK

Det lå i premissene fra LOOC's estetiske utvalg at deltagerlandsbyen skulle være en videreutvikling av norsk byggeskikk. I premissene ble grunnelementene i norsk byggeskikk definert som landskapstilpassing, enkle volumsammenstillinger, bruk av naturmaterialer og norske farge tradisjoner.

Utgangspunktet for fargesettingen av deltakerlandsbyen i Skårsetlia er de mørke, tjæresorte norske middelalderstuene, bebyggelsen på Maihaugen, nabogården Skårset og andre gårdstun i Gudbrandsdalen, og frodigheten i jordfargespekteret i gamle norske åkler.

Boligene er derfor beiset tjæresorte, med dekkende jordfarger i balkonger og inngangsdører, og med oljet treverk som kontrast i inntrukne partier. I tillegg er karnapper og enkelte detaljer fargesatt i jordfargene.

Ved etterbehandling av husene må følgende behandling og fargevalg følges, for å ivareta byggeskikken.

GRÅTONER

JORDFARGER

Åkle med ukjent opprinnelsested og -år. "Eldre norsk bondearbeid", står det i protokollen i Kunstindustrimuseet i Oslo.

9500
8000

BRUNRØD	6030Y90R
OKERGUL	4040Y40R
MØRK GRØNN	6020G30Y
LYSGRØNN	5020G50Y
GRÅBLÅ	5010R70B
BLÅ	5030R70B

UTVENDIG PANEL

Husenes ytterhud er pr. idag beiset i strøk GORI 44 Ibenholtsort.

Som strøk nr. 2 anbefales GORI Furu 88604 iblandet 1/2 Gori Klar, (anbefaltavprodusenten). Dette gir panelet et skjær av brunt i det sorte, mer tilnærmet den tradisjonelle tjærebeisen.

X-FINER I INNTRUKNE UTVENDIGE PARTIER

X-finéren er beiset ett strøk GORI Furu 88604.

Denne behandlingen anbefales fortsatt brukt , men iblandet 1/2Gori Klar.. På den måten blir det samme etterbehandling på panel og x-finér.

HÅNDLISTER BALKONGER

I alle tun RØD 6030 Y 90 R

VINDUER I PANELTE FLATER INKL. X-FINER

NCS 8000

BALKONGREKKVERK

TUN 1 GRØNN 6020 G 30 Y

TUN 2 RØD 6030 Y 90 R

TUN 3 GRØNN 6020 Y 90 R

TUN 4 RØD 60 30 Y 90 R

GATE NORD BLÅ 5030 R 70 B

GATE SYD BLÅ 5030 R 70 B

KARNAPPER OG HOVEDINNGANGSDØRER

På karnapper skal også selve vinduet ha disse fargene.

TUN 1 BLÅ 5030 R 70 B

TUN 2 GRÅBLÅ 5010 R 70 B

TUN 3 LYS GRØNN 5020 G 50 Y

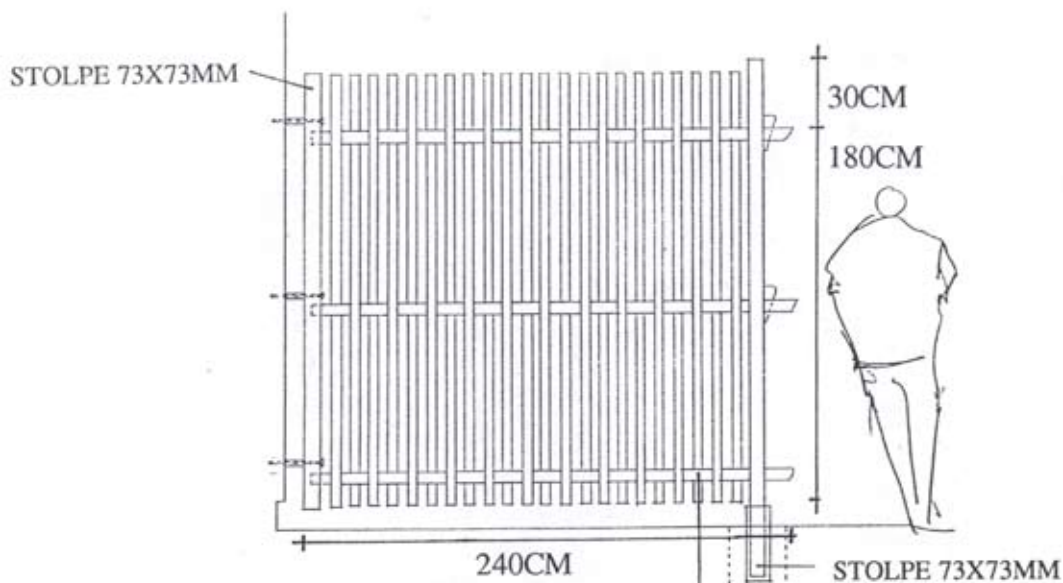
TUN 4 GRØNN 6020 G 30 Y

GATE NORD RØD 60 30 Y 90 R

GATE SYD OKERGUL 4040 Y 40 R

Hovedprinsipp for avgrensning av private haver:
gjerder og boder ligger på nord- og sørsiden, mens hekk benyttes på øst- og vestsiden.
(sammen med stenforstøtning), se 'Forhave ark'.

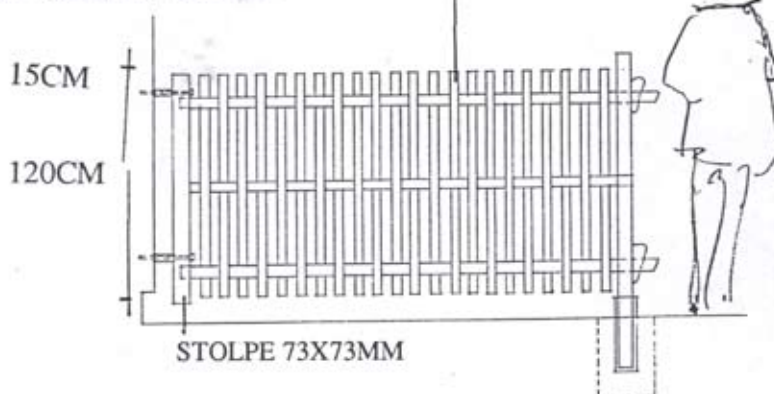
Gjerder beises som eksisterende levegger: ibenholdt sort.

AVSTANDSHYLSER OG FRANSKE TRESKRUER
FOR FESTING TIL HUSVEGG.

TVERRLIGGERE 28X73MM,
FELLES INN I STOLPER

SPILEVERK CA. 13X 48MM, TREDD INN I MELLOM,
SPIKRES I TOPPOG BUNN ETTER BEHOV.

FUNDAMENT: STÅLRØR STØPT NED I BETONG, SØYLE TRES INN
STÅLRØR.

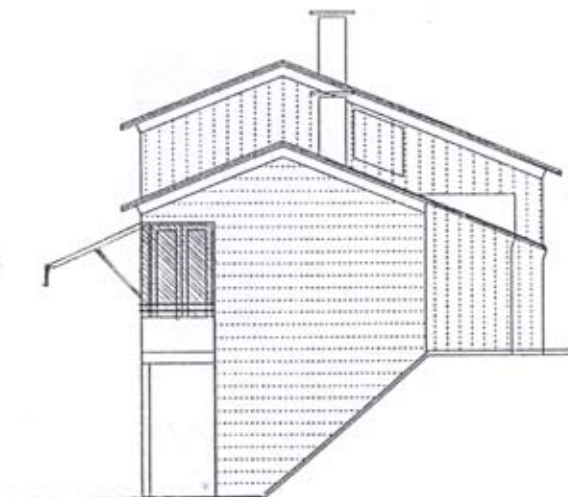
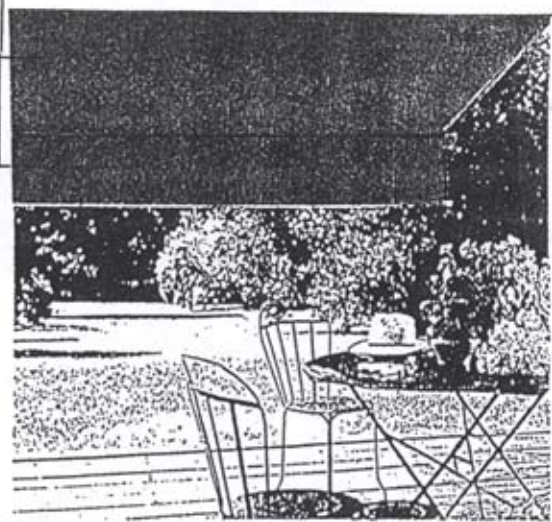
ALT TREVERK IMPREGNERT.

Det kan vise seg å være behov for solavskjerming på syd og vest-fasader. Disse bør velges enhetlig for hele prosjektet.

Vi anbefaler ensfarget markise i mørk rødt som håndlistene (og noen balkonger) for alle boligene. Dette gir et enhetlig preg i trådmed byggeskikken. Markisene lages med rett kant på forkantstykket, alt. helt uten forkantstykket.

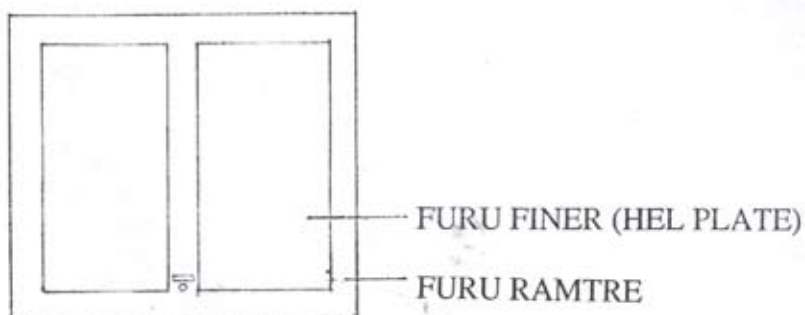
Ensfarget rød duk.

Rettt forkantstykke.

Carporter i garasjelåvene i gatene og carportene på eneboligene i gatene egner seg til omgjøring til garasjer.

Følgende garasjeport (vippeport) benyttes:

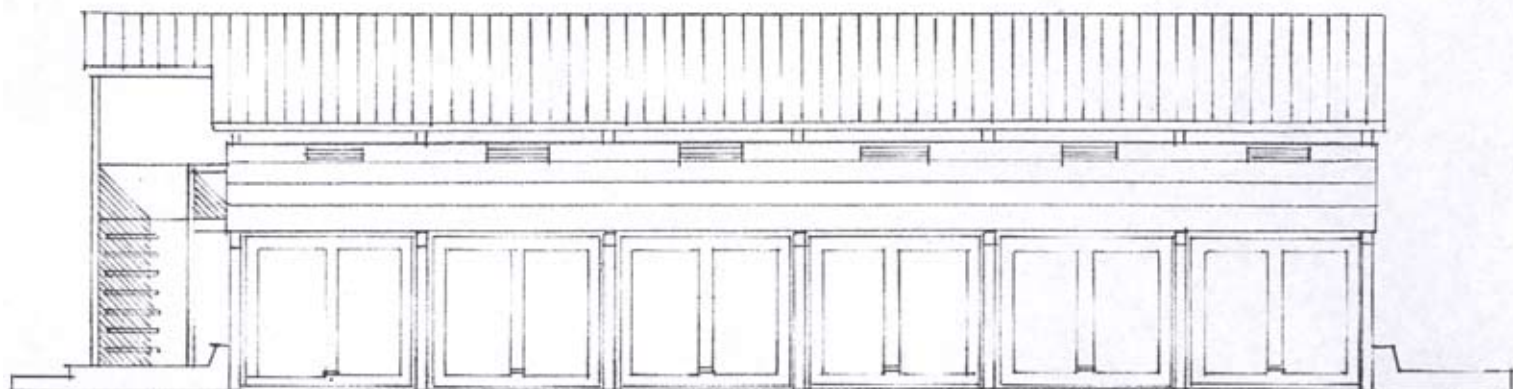

Garasjeporten leveres av:

KARSHUSGARASJENE a.s.
1640 RÅDE

Tel. 69 28 42 22

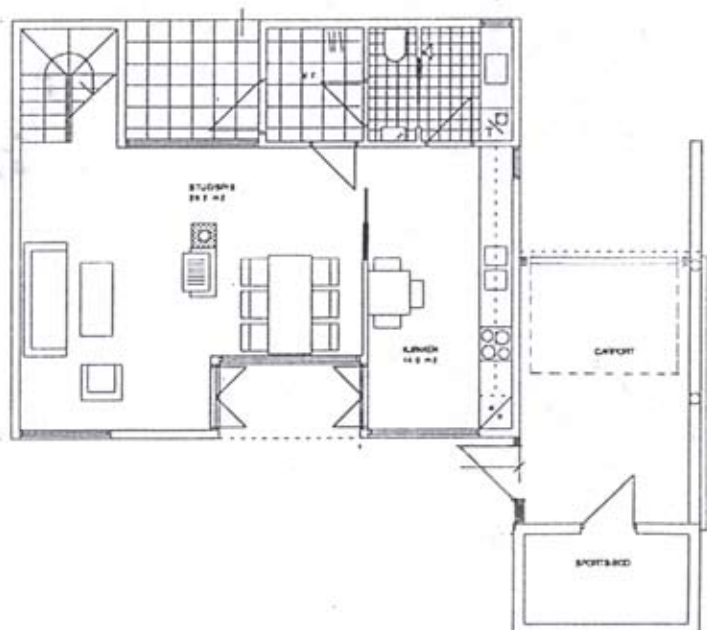
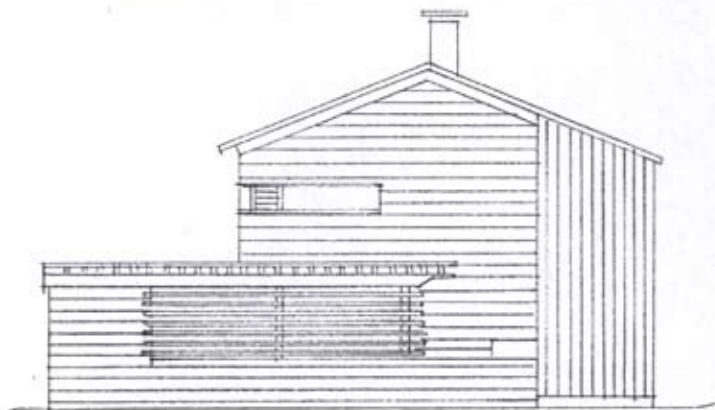
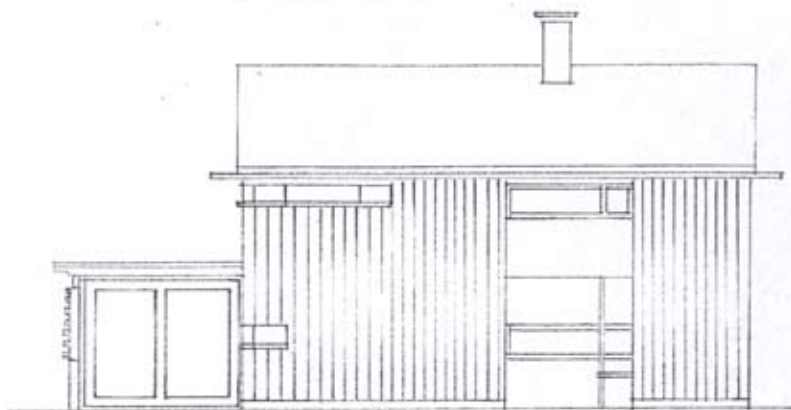
Garasjeportene behandles med Gori Furu 88604 som i prosjektet forøvrig.

Garasjeporter montert på garasjelåven.

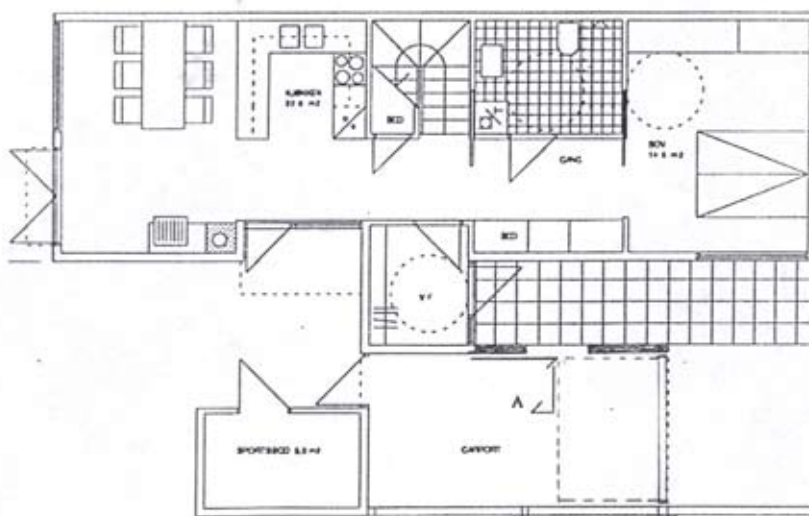
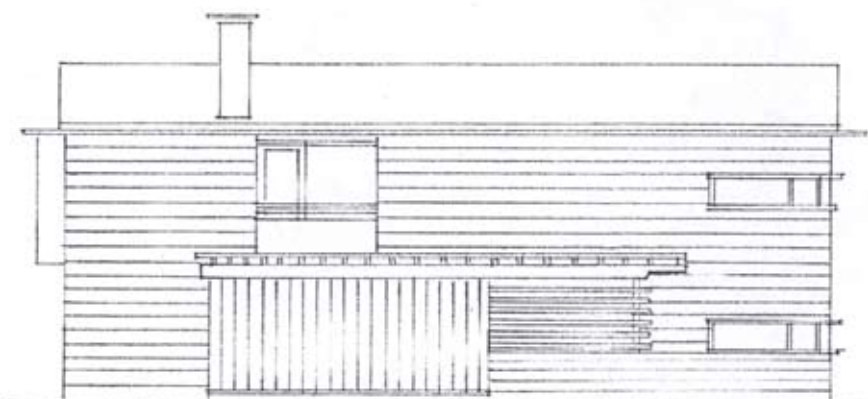
Carport omgjort til garasje på enebolig med dør fra Karlshusgarasjene, og en kombinasjon av panel og spiler for innbygging på siden. Som spiler benyttes samme dimensjon og innfesting som i carporter i fellesanlegg.

Spiler 48x48mm skråskåret (15gr.) montert med 75mm avstand.

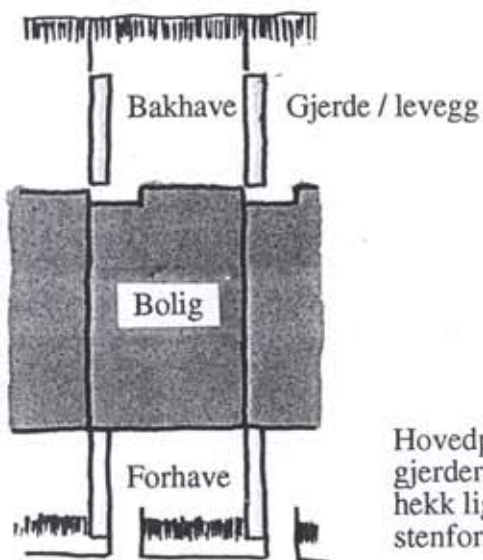
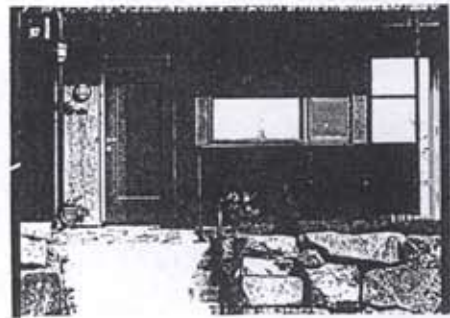
Carport omgjort til garasje på enebolig med dør fra Karlshusgarasjene, og en kombinasjon av panel og spiler for innbygging på siden. Som spiler benyttes samme dimensjon og innfesting som i carporter i fellesanlegg.

Spiler 48x48mm skråskåret (15gr.) montert med 75mm avstand.

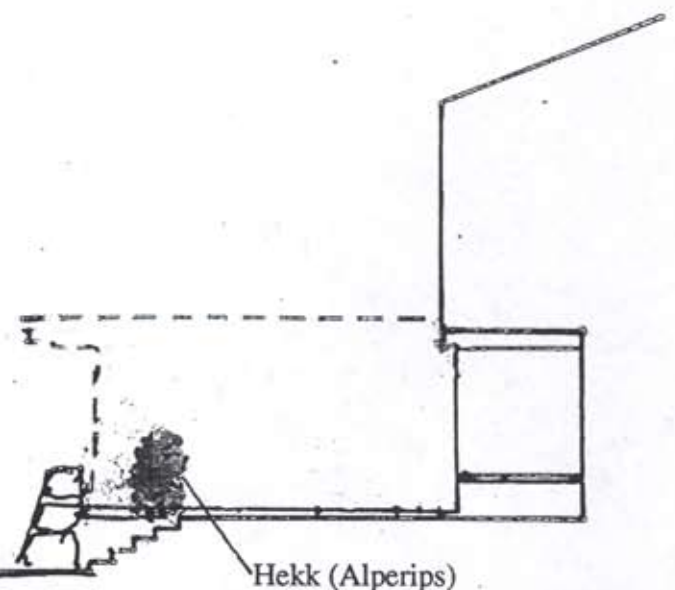

Som avgrensning av forhaven mot felles tun anbefales det brukt hekk av typen **Alperips** og ikke gjerde. Denne hekken blir en del av den felles rom-avgrensningen i tun og gate og individuell planting bør kun finne sted innenfor.

Alperips er en hekktype som kan klippes og som egner seg i klimasonen rundt Lillehammer.

Hovedprinsipp for avgrensning av private haver: gjerder og boder ligger på nord- og sørsiden, mens hekk ligger på øst- og vestsiden (sammen med stenforstøtning).

Hekk (Alperips)

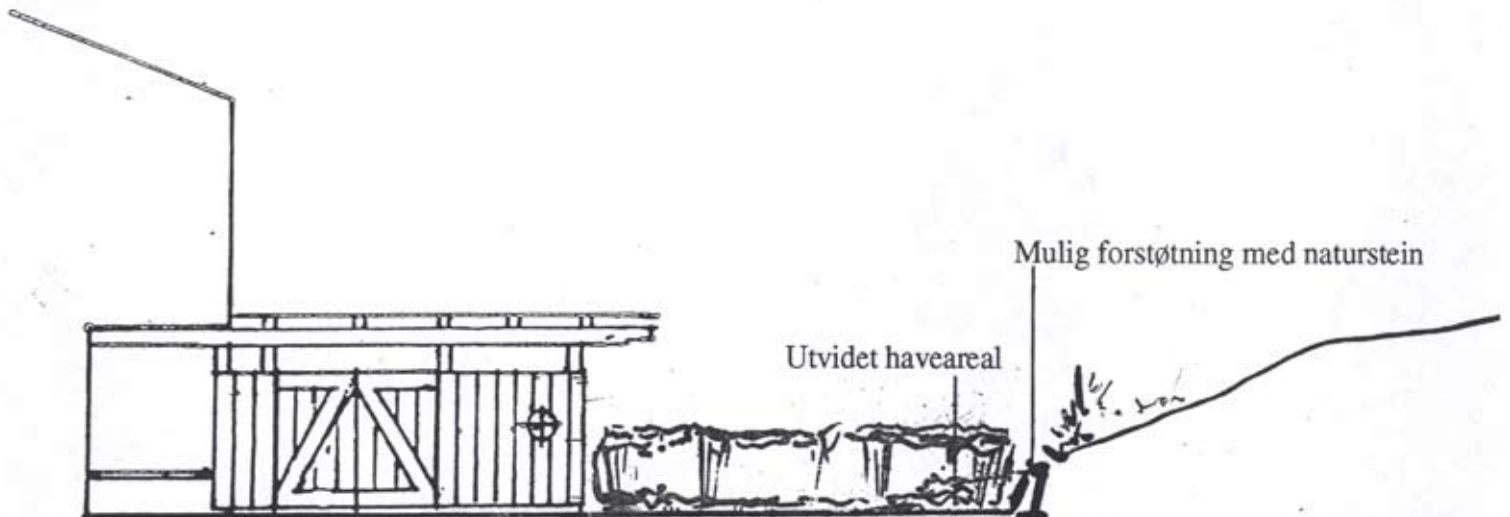
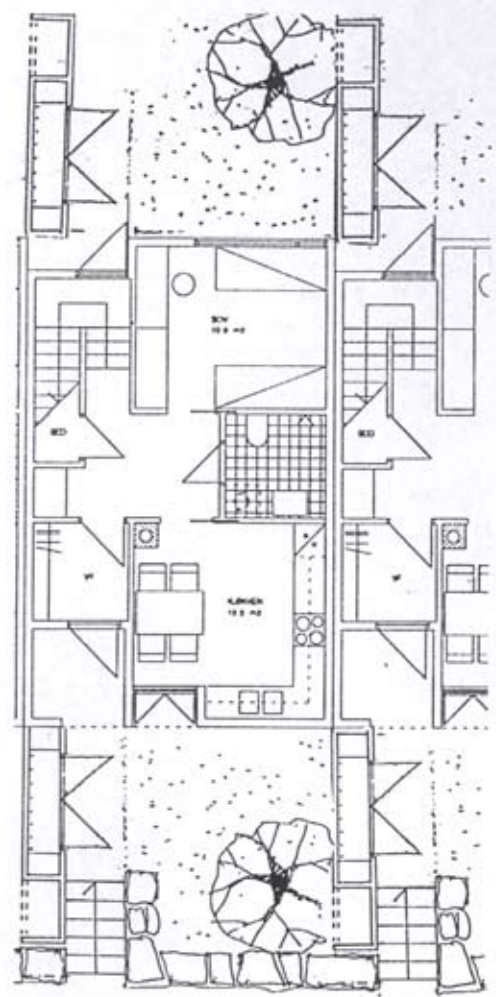
Ved ønske om utvidet bod plass eller tilleggsskjerming i bakhaven anbefales det at løsningen fra forhaven benyttes som illustrert.

Dette skjermer for naboen samtidig som "svalgangen" gjennom huset forsterkes.

Bøden kan fåes prefabrikert fra Ringsaker Almenning.

Adresse: 2364 Næroset
Tlf: 62 36 51 00

Havearealer kan evt. utvides ved å legge opp en forstøtningsmur i naturstein mot skråningen.

Husene er prosjektert med tanke på at belegget (grus) i tun/gate bør ligge helt inntil husveggene på vestsiden av tunet. Dette referer til gamle tun som strekker seg fra husvegg til husvegg. Individuell beplantning bør kun ligge på havesiden. Østveggene mot tun kan imidlertid mykes opp ved bruk av **klatreplanter**.

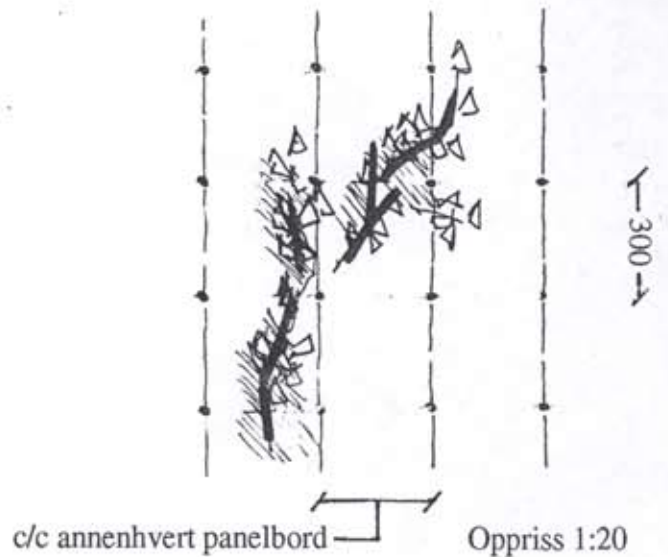
Klatreplanter som egner seg i strøket:

- Klatreslirekne ("arkitektens trøst")
- Kaprifol
- Klatrehortensia

En blanding av disse anbefales.

Gamle tun fra husvegg til husvegg

Oppbindingsprinsipp : tynn ståltråd på spiker, c/c annenhvert panelbord

Snitt 1:1

Ved planting av trær i fellesområder bør det brukes **bjørk**.

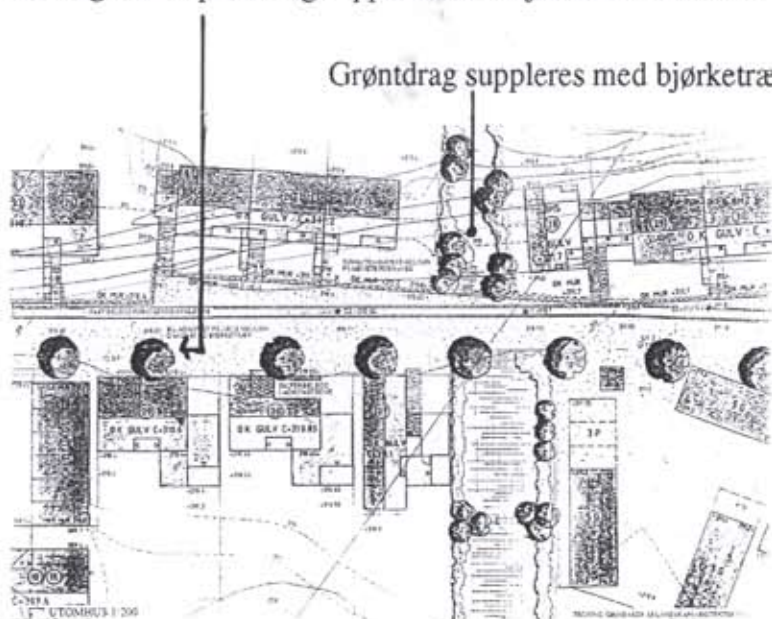
Eksisterende trær kan med fordel suppleres i gater, tun og grønndrag.

Bjørken har naturlig tilholdsted i Skårsetlias gamle kulturbeiteområde.

Ensidig allé-bepantning suppleres med bjørketrær der det er "hull"

Grønndrag suppleres med bjørketrær

Miljøprioritert gjennomkjøring (MPG)-
prinsipp for gate nord og gate syd
hvor fotgjengere og syklistene har bedre
belegg / underlag enn biler.

Grusen er av type 0-4mm (kornstr.) - rødbrun granitt.

Ved evt. støvproblem anbefales salting med veisalt,
nærmere opplysninger hos vegvesenet i kommunen.

Fellesarealer i tun er sådd til med en blanding av gress
(type LOG frøblanding for gressbakke og 0-4mm grus som i gatene).

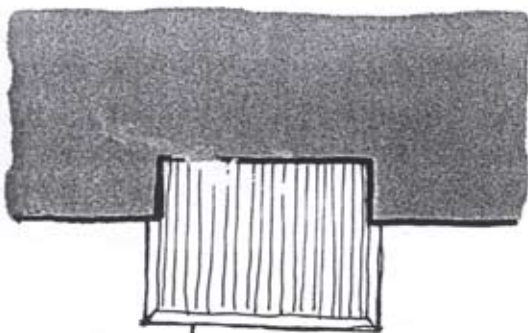
Private (og felles) uteplasser:

Ved tilføyelser bør naturmaterialer
av følgende typer brukes:

- Bruddheller av typen Oppdal
- Smågatestein
- Grus

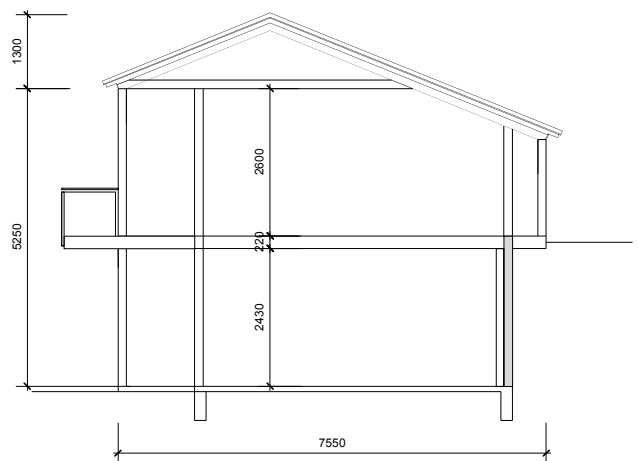
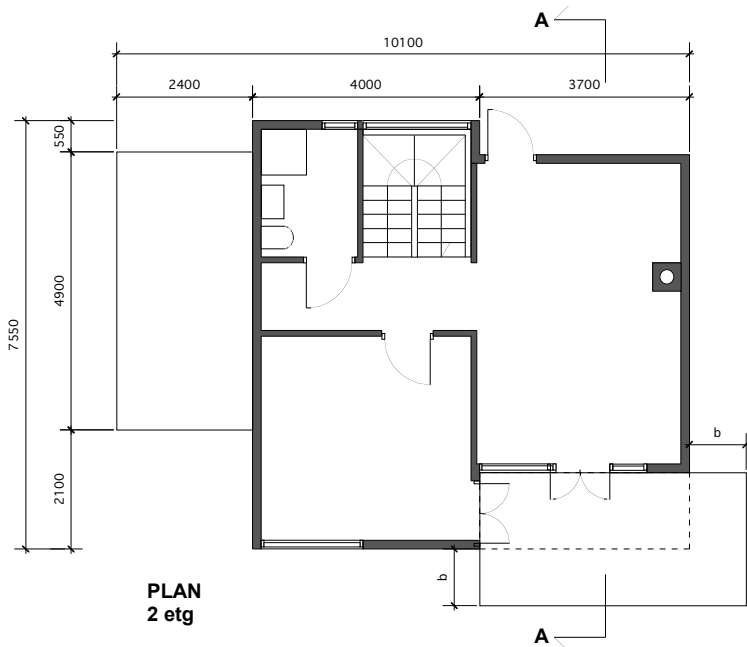
Bruddheller anbefales også i uteplasser
og hager.

Hvis trykkimpregnert uteplassgulv brukes
foreslås grov dimensjonen 28x145 mm,
gjerdet i hjørnene (se skisseforslag).

Gjerdet "ramme" av gulv type 28x145 mm

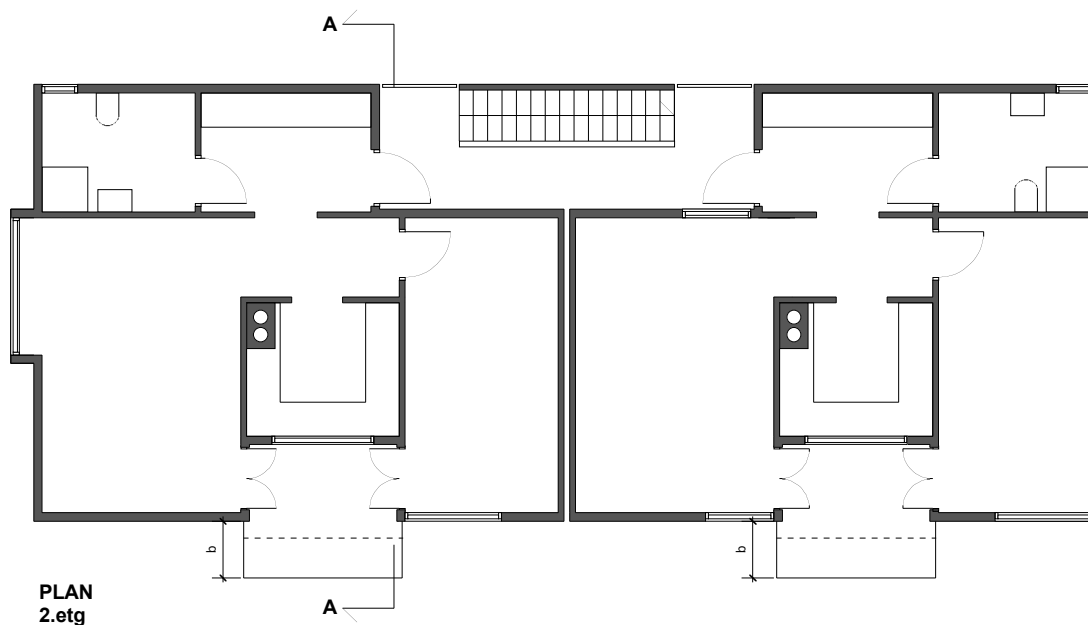
Forslag til uteplassgulv

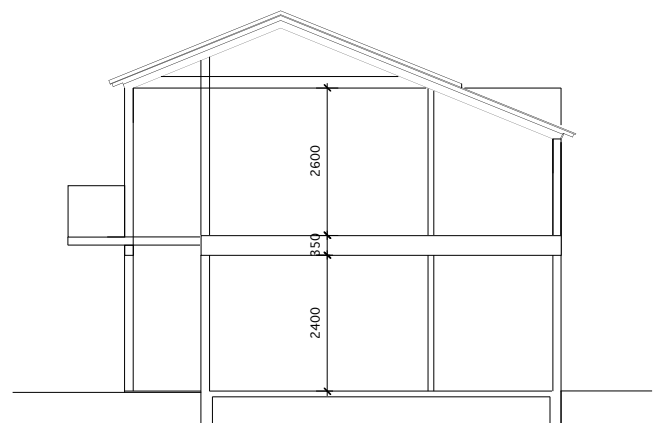
Tegningene viser prinsipløsning for utvidelse av balkong med åpning mot gavl.

- Denne typen balkong kan utvides både i lengden og i bredden.
- Utvidelsen begrenses til 1m (b) i både lengde og bredde.
- Det er ikke tillatt å etablere nye balkongsøyler som understøttelse av utvidet balkong.
- Alle bygningsmessige detaljer skal videreføres/beholdes - dvs. både materialbruk, farger, rekkverksdetaljer, dekke og bæring.

1:150

FASADE

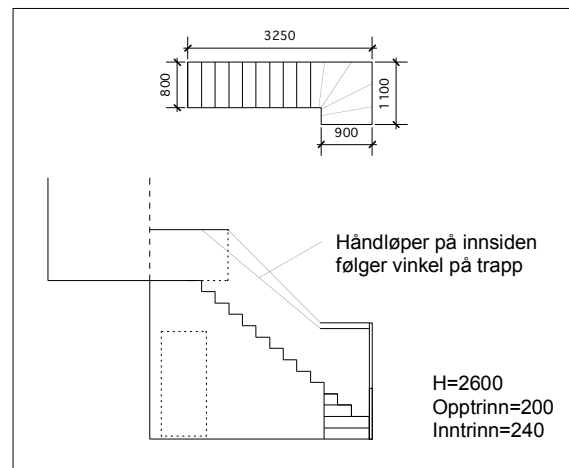
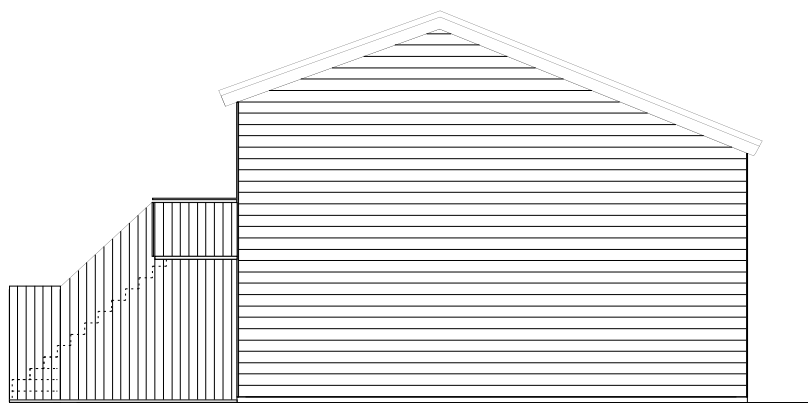

SNITT A-A

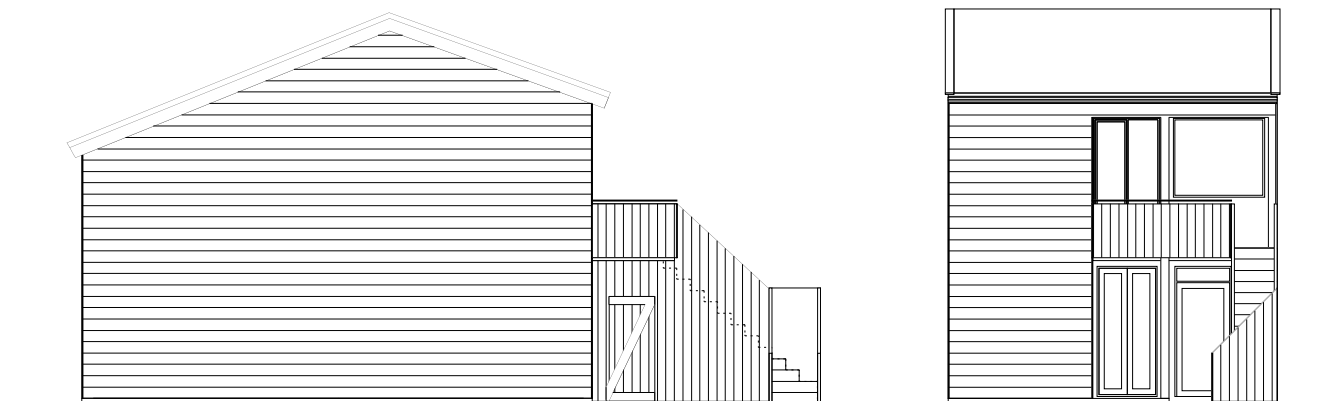
Tegningene viser prinsipløsning for utvidelse av typisk inntrukket balkong

- Denne typen balkong kan bare utvides i dybden.
- Utvidelsen begrenses til 1m (b) i dybden.
- Det er ikke tillatt å etablere nye balkongsøyler som understøttelse av utvidet balkong.
- Alle bygningsmessige detaljer skal videreføres/beholdes - dvs. både materialbruk, farger, rekkverksdetaljer, dekke og bæring.

1:150

PRINSIPP SNITT

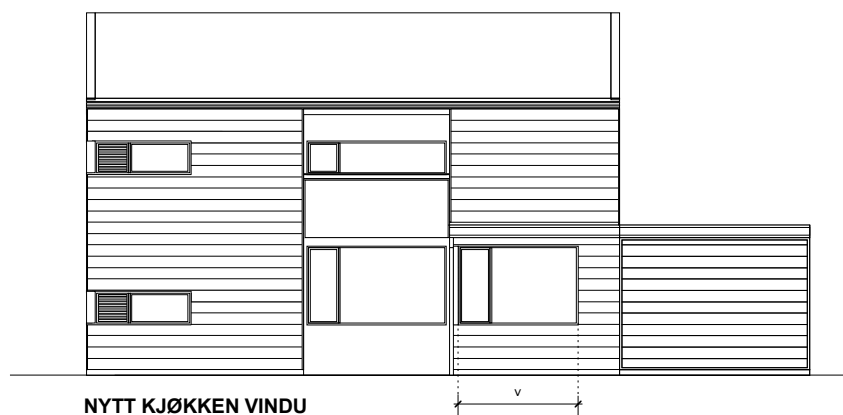
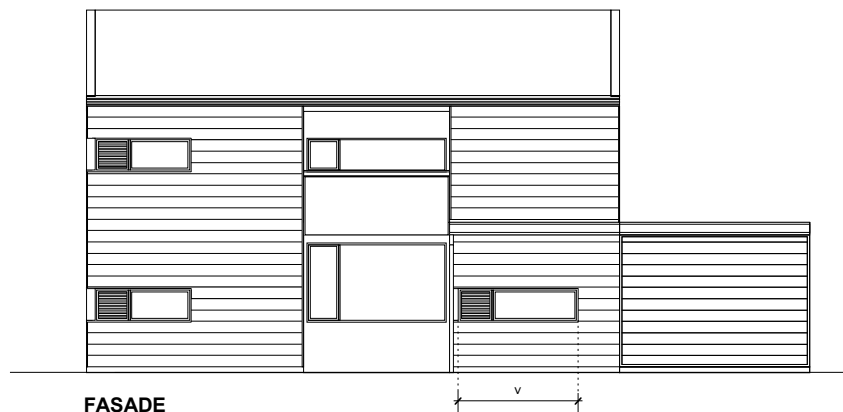

FASADER

Tegningene viser prinsipløsning for utvidelse av typisk inntrukket balkong kombinert med ekstra skapbod og trapp til terreng.

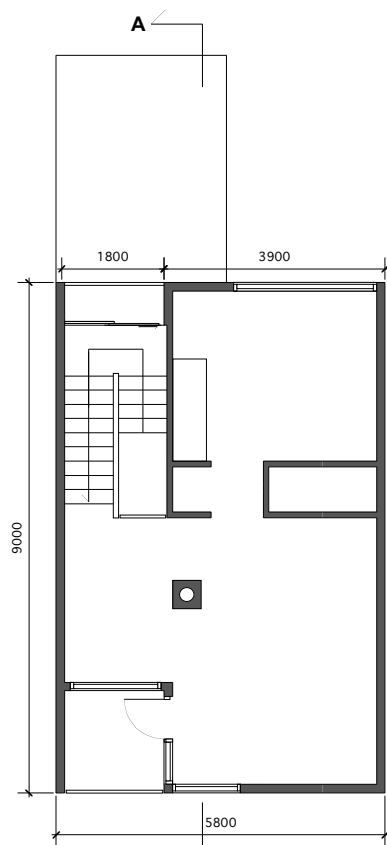
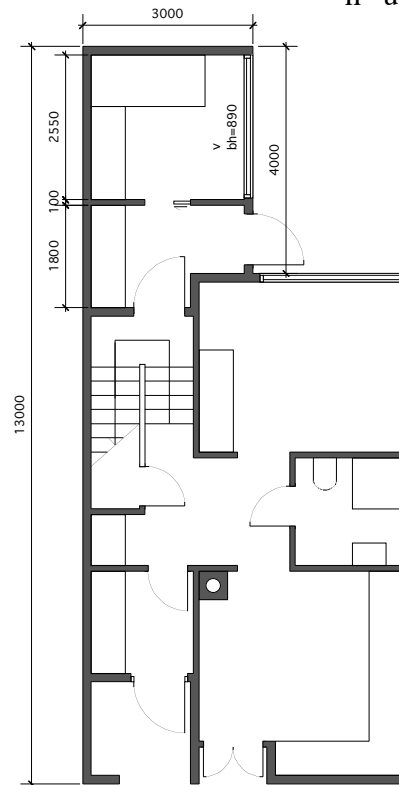
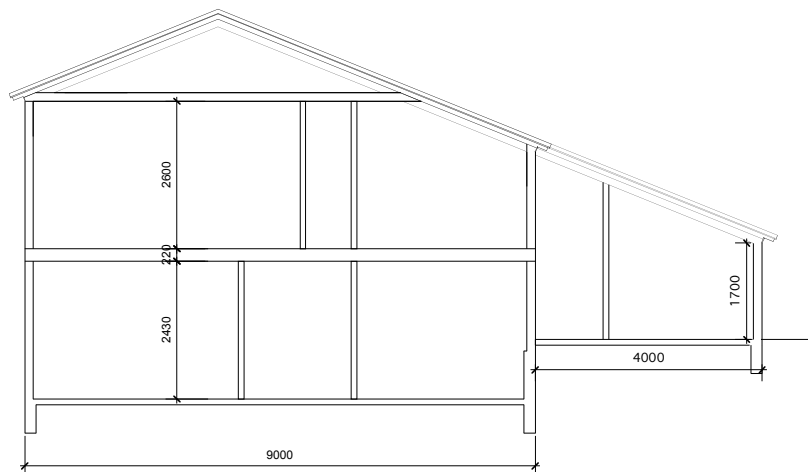
- Denne løsningen kan bare utføres i tråd med denne tegningen.
- Utvidelsen av selve balkongen begrenses til 1m i dybden.
- Det er ikke tillatt å etablere nye balkongsøyler som understøttelse av utvidet balkong.
- Alle bygningsmessige detaljer skal videreføres/beholdes - dvs. både materialbruk, farger, rekkverksdetaljer, dekke og bæring.

1:150

Tegningene viser prinsipløsning for nytt vindu.

- Utforming av nytt vindu skal være helt tilsvarende eksisterende vindu - dvs. samme høyde og bredde på smal del og samme dimensjoner på rammer. Det nye vinduets bredde skal være lik bredden på vinduet som erstattes, alternativt likt typisk soveromsvindu.
- Alle bygningsmessige detaljer skal videreføres/beholdes - dvs. både materialbruk, farger og vindusinnsettings detaljer inkl. beslag - se detaljhefte.

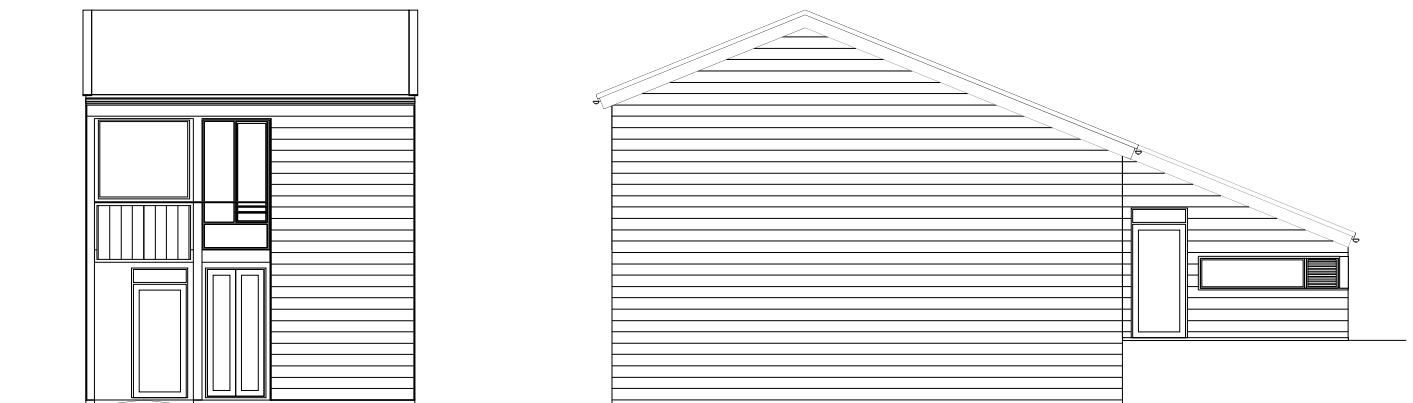
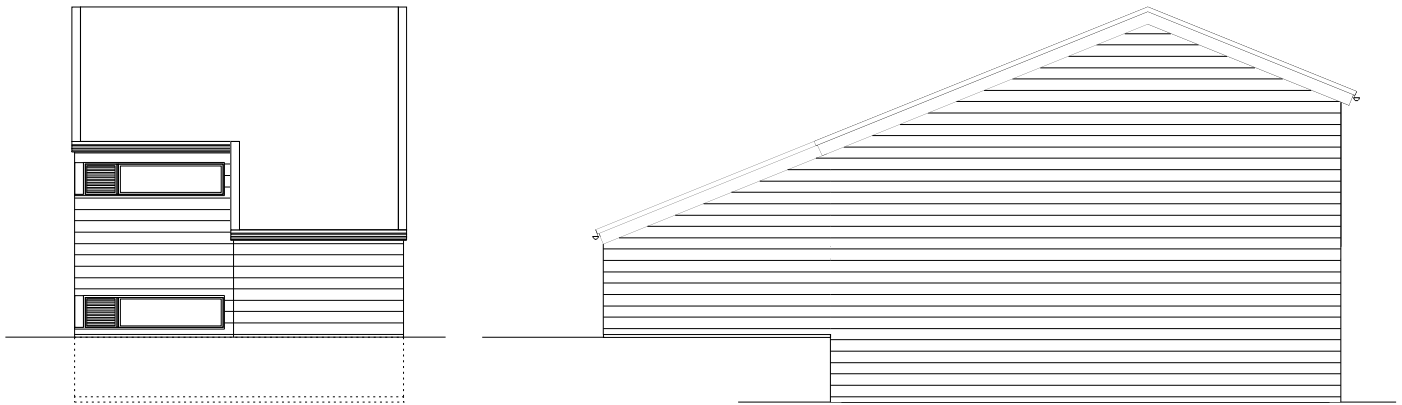
PLAN
2 etgPLAN
1 etg

SNITT A-A

Tegningene viser prinsipløsning for utvidelse av bolig.

- Boligene kan utvides i bakkant ved å **forlenge taket med samme takvinkel som eksisterende tak.**
- Tileggsarealet kan benyttes til soverom, bod, opphold el.lign. alt etter behov.
- Vindus- og dørparti i trapperom anbefales beholdt, alt. at det åpnes helt mot trappeavsats.
- Alle utvendige, bygningsmessige detaljer skal videreføres/beholdes - dvs. både materialbruk, farger og detaljer inkl. beslag - se detaljhefte.

1:150

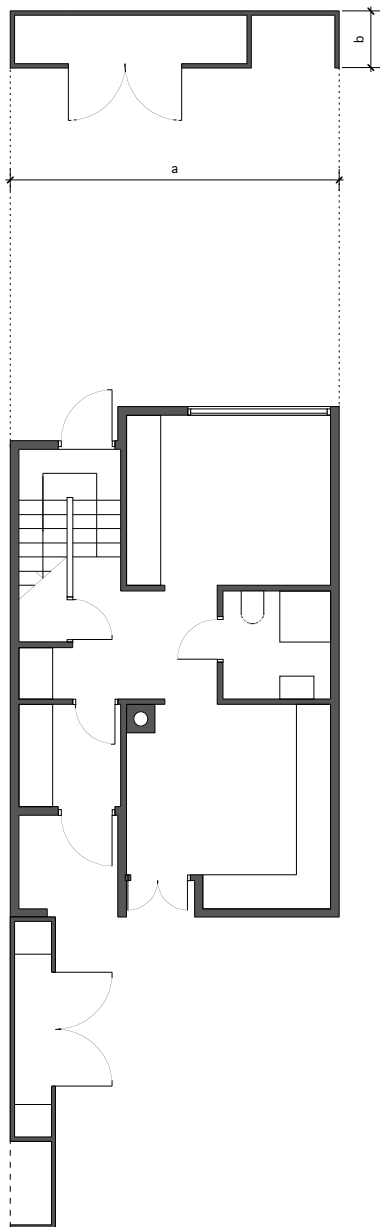

FASADER

Tegningene viser prinsipløsning for utvidelse av bolig.

- Nye vinduer og vindusdører i tilbygg skal være helt like eksisterende vinduer og vindusdører.
- Alle utvendige, bygningsmessige detaljer skal videreføres/beholdes - dvs. både materialbruk, type utvendig panel, farger og detaljer inkl. beslag - se detaljhefte.

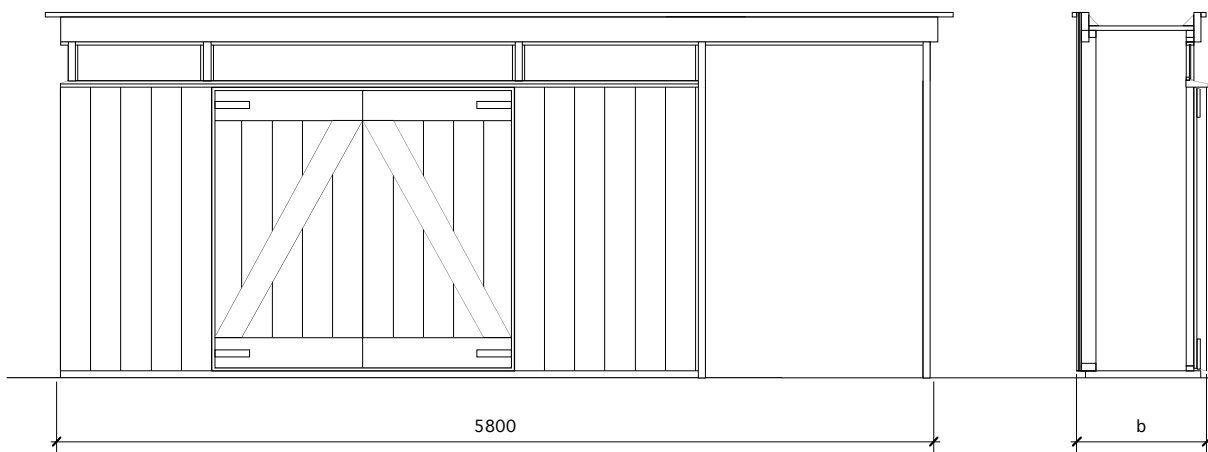
1:150

PLAN
1 etg

- Alle boliger i bakkant av tun og gater kan utvides i form av skapbod i tomtegrense parallellt med boligens bakvegg.

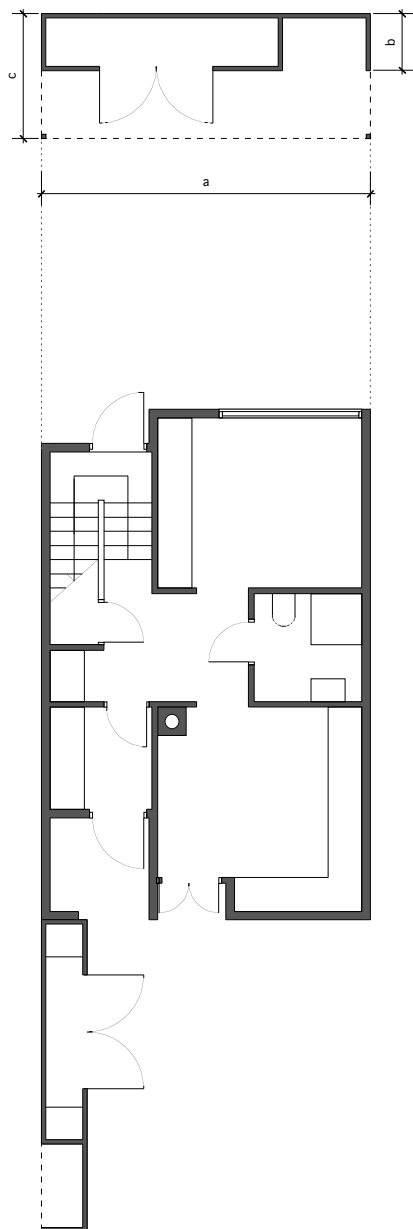
- Alle utvendige, bygningsmessige detaljer skal videreføres/ beholdes - dvs. både materialbruk, type utvendig panel, farger og detaljer inkl. beslag - se detaljhefte, dvs. som skapbod i forhage.

OPPRISS

SNITT

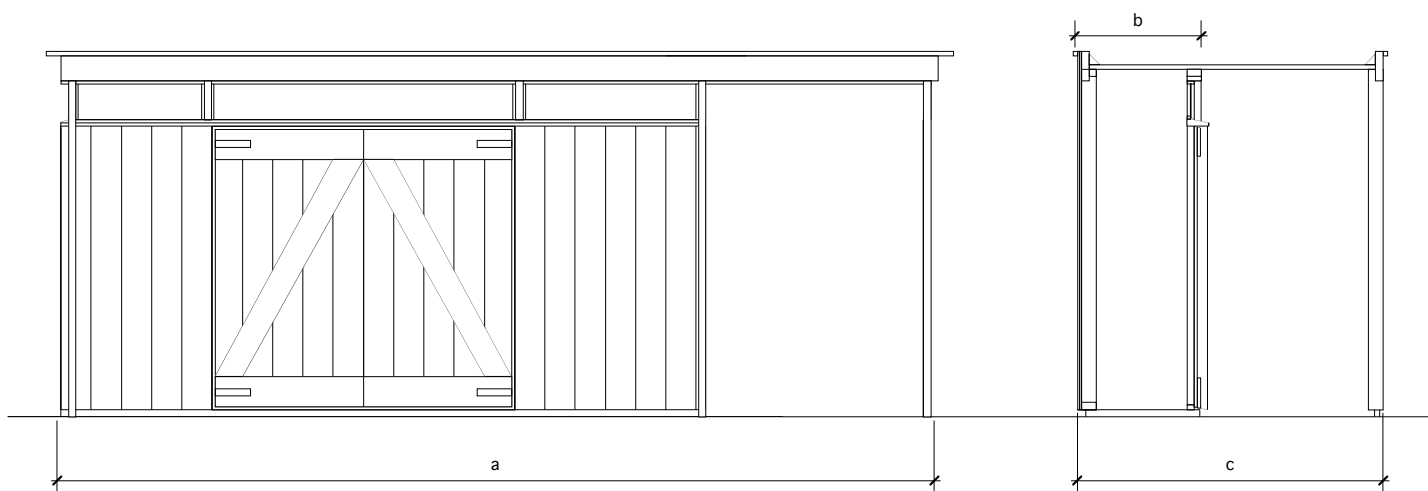
1:150/1:50

PLAN
1 etg

- Alle boliger i bakkant av tun og gater kan utvides i form av skapbod med overdekning i tomtegrense parallellt med boligens bakvegg.

- Alle utvendige, bygningsmessige detaljer skal videreføres/ beholdes - dvs. både materialbruk, type utvendig panel, farger og detaljer inkl. beslag - se detaljhefte, dvs. som skapbod i forhage.

OPPRISS

SNITT

1:150/1:50